

Scenariusz katechezy

Autor: mgr Katarzyna Dobosz – nauczyciel w Szkole Podstawowej nr 2 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia w Nakle nad Notecią, (opiekun wolontariatu Caritas).

Czas trwania: 45 minut

Grupa: uczniowie klas VII–VIII

(ja przeprowadziłam taką lekcję również dla swoich wolontariuszy z klas V–VIII i wyszło pięknie)

W swoim scenariuszu lekcji wykorzystałam:

- symboliczną „Walizkę pokoleń” jako narzędzie dramy,
 - połączyłam historię, symbole, tradycję i duchowość z nowoczesnym przekazem filmowym,
 - zastosowałam narracyjne wprowadzenie — głos Ojczyzny przemawiający do ucznia,
 - moim celem było przeniesienie patriotyzmu z poziomu heroizmu na poziom codzienności,
 - zastosowałam innowacyjną formę łączenia rekwizytów z analizą biblijną,
 - zastosowałam symboliczne zakończenie ziarenkiem — jako znaku „życia dla Ojczyzny”;
-
- scenariusz łączy metody aktywizujące, emocjonalne i intelektualne,
 - katecheza jest wielozmysłowa, angażująca, łatwa do zapamiętania i głęboka w przeżyciu

**Temat katechezy: Sztuką jest umierać dla Ojczyzny, ale większą sztuką jest żyć dla niej
– chrześcijańskie rozumienie patriotyzmu codziennego.**

Cele katechezy

1. Cel główny:

Uczeń odkrywa, że prawdziwy patriotyzm to nie tylko bohaterska śmierć w obronie Ojczyzny, ale codzienne wybory moralne, duchowe i społeczne, które budują dobro wspólne.

2. Cele szczegółowe:

Uczeń: rozumie sens słów: „sztuką jest dobrze żyć dla Ojczyzny”,
zna biblijne podstawy patriotyzmu: Jr 29,7; J 15,13; Mt 5,9; Mt 25,40,
potrafi wskazać historyczne i współczesne przykłady życia dla Polski,
dostrzega wartość codziennych postaw: uczciwości, troski, modlitwy, dialogu,
rozumie, że patriotyzm zaczyna się od jego rodziny, klasy, szkoły i wspólnoty lokalnej

Metody i formy pracy:

- metoda dramy
- praca z rekwizytami (kontur Polski, „Walizka pokoleń”)
- elementy teatru narracyjnego
- praca w grupach
- analiza fragmentów Pisma Świętego
- dyskusja kierowana

Środki dydaktyczne:

- przygotowany kontur Polski biało – czerwony,
- „Walizka pokoleń” z rekwizytami: różaniec, mała flaga, stare pocztówki (np. z 1920 r.), zdjęcia rodziny, krzyż, zeszyt ucznia, bilet kolejowy z czasów wojny (może być wydruk, może być stary paszport), ziarenka pszenicy w woreczku,
- krótkie filmy edukacyjne, (propozycje poniżej)
- kartki i długopisy,
- rzutnik (opcjonalnie), tablica multimedialna,
- teksty Pisma Świętego lub Pismo Święte,
- nagranie krótkiego głosu narratora (opcjonalne)

Wybrane filmy:

1. „Niezwyciężeni” – wersja IPN, 4 minuty
2. „WOS 8 (lekcja 18 – postawa patriotyczna)

PRZEBIEG KATECHEZY

1. WPROWADZENIE

MODLITWA ZA OJCZYZNĘ

„GŁOS HISTORII”

Nauczyciel przygasza światło i mówi powoli lub odtwarza wcześniej przygotowane nagranie:

*„Ja — Rzeczpospolita. Pamiętam Waszych przodków. Ich modlitwy, lęki, wybory i nadzieje.
Dziś nie proszę Was o bohaterstwo. Proszę o serca, które żyją dla mnie na co dzień.”*

Nauczyciel w tym momencie wyjaśnia, że za chwilę włączy krótki film i prosi o skupienie (w tym czasie będzie rozdawał małe, kolorowe kartki z napisem: „Dla mnie Ojczyzna to...”, które wypełnią później)

Prezentacja pierwszego filmu „Niezwyciężeni”

Utworzenie 4 grup według kolorów rozdanych karteczek.

2. „WALIZKA POKOLEŃ” – DRAMA I PRZESŁANIE

Katecheta otwiera starą walizkę. Każda grupa losuje z niej po dwa przedmioty:

różaniec – symbol duchowej siły pokoleń, które przetrwały dzięki wierze,

flaga – symbol wolności, ale też odpowiedzialności za reprezentowanie kraju,

stare pocztówki – symbol pamięci o obronie wartości,

zdjęcie rodziny – symbol patriotyzmu rodzinnego: wychowanie, kultura, język,

krzyż – symbol miłości, poświęcenia, prawdy,

zeszyt – symbol nauki jako obowiązku wobec Ojczyzny,

stary bilet, paszport – symbol tułaczki, emigracji, wojny, losów zwykłych ludzi,

ziarenka pszenicy – symbol pracy ludzkiej, która daje chleb narodowi.

Praca w grupach

Zadanie uczniów:

Każda grupa ma 2 minuty na krótką improwizację: „*Co mój przedmiot mówi o życiu dla Ojczyzny?*”

Katecheta zapisuje słowa - klucze uczniów na tablicy (np. praca, tułaczka, nauka, miłość, wiara, poświęcenie, patriotyzm, wolność, siła, odpowiedzialność, pamięć, rodzina)

Następnie podsumowuje wykonane zadanie: te symbole pokazały nam, że każde pokolenie niesie w sobie skarb pamięci, który przekazuje dalej – jak drogocenny depozyt. Patriotyzm zaczyna się właśnie od wdzięczności za tych, którzy byli przed nami i żyli tak, abyśmy my mogli żyć w wolnej Ojczyźnie. Ale pamięć o przeszłych pokoleniach ma jeszcze jeden wymiar. Nie chodzi tylko o historię, chodzi także o naszą wiarę i o to, jak Bóg prowadził nasz naród przez wieki. Dlatego zapraszam Was do pracy z Biblią, żebyście zobaczyli jak Pismo Święte ukazuje troskę o naród, o wspólnotę i o odpowiedzialność za drugiego człowieka...

3. BIBLIA O OJCZYŹNIE – SŁOWO, KTÓRE BUDUJE

(dwa sposoby)

Nauczyciel rozdaje każdej grupie księgę Pisma Świętego i prosi o wylosowanie jednego z czterech adresów biblijnych. Uczniowie sami odszukują fragment i odczytują kolejno lub nauczyciel może już mieć przygotowane teksty i uczniowie już je losują i odczytują.

● Jr 29,7

„*Starajcie się o pomyślność kraju, do którego was zesłałem. Módlcie się do Pana za niego, bo od jego pomyślności zależy wasza pomyślność*”.

(Patriotyzm jako troska o dobro wspólne)

● J 15,13

„*Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich*”

(Ofiara jako najwyższy wymiar miłości — ale nie jedyny)

● Mt 5,9

„*Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój albowiem oni będą nazwani synami Bożymi*”

(Wprowadzanie pokoju w klasie, szkole, rodzinie, internecie - budowanie Ojczyzny)

- *Mt 25,40*

„A Król im odpowie: Zaprawdę powiadam wam: wszystko co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”.

(solidarność, wzajemna pomoc)

Praca w grupach na podstawie wysłuchanych tekstów biblijnych.

Uczniowie odpowiadają na pytania:

1. Jak Biblia rozumie miłość do wspólnoty?
2. Co znaczy „żyć dla Ojczyzny” dziś?
3. Jaką postawę powinni mieć chrześcijanie wobec swojej Ojczyzny?

Grupy prezentują wnioski spisane na kartce .

Jako podsumowanie zadania, uczniowie oglądają drugi film „WOS 8” o patriotyzmie dziś.

Po filmie rozmowa kierowana:

- jakie historyczne przykłady życia zapamiętaliście z filmików (żołnierze niezłomni, powstańcy, siostry zakonne itp.), a jakie współczesne przykłady możecie wymienić dziś (strażacy, wolontariusze, misjonarze, ratownicy itp.)
- Co łączy bohaterów dawnych i dzisiejszych? (odwaga, dobro, działanie dla innych, odpowiedzialność)

4. PODSUMOWANIE

Uczniowie wracają do swoich karteczek z początku lekcji i dopisują zakończenie zdania:
„Dla mnie Ojczyzna to...”

Chętni uczniowie czytają swoje wypowiedzi na forum, następnie każdy podchodzi do walizki ze swoją karteczką i wcześniejszymi wylosowanymi przedmiotami, a katecheta umieszcza kartki i przedmioty w walizce — symbolicznie, mówiąc: „*Twoje pokolenie dopisuje swoją część historii.*” Walizkę zamyka i mówi dalej: To, co włożyliśmy do środka, mówi o tym, kim jesteśmy jako naród. Każdy z tych przedmiotów jest śladem ludzi, którzy nie tylko potrafili umierać za Ojczyznę, ale przede wszystkim całym życiem ją budowali. A ta historia, której dotknęliśmy, prowadzi nas dalej. Prowadzi ku źródłu.

ZIARENKO, KTÓRE WYDA OWOC

Katecheta na koniec rozdaje każdemu do zeszytu ziarenko pszenicy, które przyklejają taśmą klejącą. Prosi, aby uczniowie przy nim zapisali zdanie: „Ten mały znak niech przypomina, że codzienny, najmniejszy czyn dobra staje się ziarnem, z którego rośnie Ojczyzna.”

Lekcja zakończona modlitwą o umiejętność budowania Polski pełnej pokoju, prawdy i miłości.